

2025-02-18

RUN/144/2025

Strategiskt utlåtande på ansökan Vinnare i längden

Projekt: Vinnare i längden

Utlåtande

Projektet Vinnare i längden, såsom det är utformat i ansökan och utifrån de svar som sökanden har lämnat på de strategiska frågor som de ombetts svara på, föreslås att inte prioriteras för regional medfinansiering.

Projektet bedöms inte ha förutsättningar att bidra till genomförandet av den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet. Satsningen som företeelse skulle däremot kunna betraktas som avgörande för platsen och för destinationen men för att uppnå effekt och för att inte snedvrider regional konkurrens är detta projekt varken en möjlig eller effektiv väg.

Projektet kan inte anses bidra med något som idag saknas för att uppnå den regionala utvecklingsstrategin på sin övergripande nivå eller vad gäller styrkeområdet "Upplevelser" eller "Digitala lösningar". Det finns ur strategiskt perspektiv inget innovativt och lärande att hämta ur projektet på regional nivå. Däremot, på en grundläggande nivå, är längdprodukten i Destination Vemdalen en del i länets volym, snarare än bredd inom utbudet av upplevelser. Om produkten kraftigt reduceras, påverkas volymen och enligt projektansökan är lokala företag starkt beroende av längdprodukten, men någon sådan analys av olika konsekvenser och alternativ för att skapa en robust utveckling utan produkten/kraftigt minskad produkt har inte varit föremål för sökandens undersökning. Vad gäller projektets delaktivitet kopplat till digitala lösningar skulle projektet i teorin kunna bidra till basen som bygger "digitala lösningar" men utifrån att det inte framgår i projektlogiken så är det inget som på något tillförlitligt sätt kan förväntas praktiskt. Effekten skulle också bli mycket lokal.

En ökad digital mognad är genrellt och övergripande ett stort och akut behov hos många av länets små och medelstora företag, samtidigt som många av dessa företag inte själva tycks identifiera detta som ett prioriterat behov och där vissa, enligt ansökan, ser behov men har problem med att mäka ta emot insatser som vill stötta deras digitala mognad och utveckling. Andra projekt, drivna av andra aktörer har, precis som sökanden presenterar, inte nyttjats av den målgrupp som projektet vänder sig till. Sökanden har dock inte kunnat redogöra, på ett tillfredsställande sätt, för hur arbetet avses genomföras och effekten kan därför inte bedömas. Det går heller inte att bedöma om de insatser som planeras är av allmänfrämjande karaktär eller är att se som företagsstöd. Målgruppen är dessutom mycket

lokal därsom syfte och mål med kompetenshöjningen är mycket begränsad till destinationen och den specifika skidprodukten inom destinationen. I de fragment som framkommer i sökandens svar på frågor om företagets behov, och i den kännedom som region Jämtland Härjedalen har om behov kopplade till digital mognad hos små och medelstora företag, så saknar projektet de insatser som skulle behövas. Vad gäller insatser kopplade till övergripande affärs- och produktutveckling för små och medelstora företag inom destinationen, är även de vagt beskrivna och utan tydlig effektlogik.

Att företagen har behov av både ökad digital mognad och av affärs- och produktutveckling för att kunna växa och utvecklas, bland annat kopplat till andra produkter såsom längdprodukten inom Destination Vemdalen, presenteras i ansökan men vad som behöver utvecklas, hur det ska gå till och hur insatser ska få företagen att växa framgår inte. Den effektlogik som är tydlig i ansökan är inte kopplad till projektlogik utan till företagsutvecklingslogik på så sätt att ansökan visar hur ett framtida ledbolag = företag ska kunna utvecklas och få ekonomisk bärighet och legitimitet. Det är emellertid ingenting som kan stöttas med projektmedel. *Effektlogiken är därmed inte tillfredsställande.*

Det är tydligt presenterat i ansökan att en hållbar längdprodukt är av avgörande betydelse för destination Vemdals långsiktiga utveckling både för helheten och för de enskilda företagen med sina olika tjänster och produkter inom destinationen. Region Jämtland Härjedalen som starka destinationer som strategiskt viktiga utvecklingsorganisationer i den regionala utvecklingen, men projektstöd är inte en rimlig finansieringsform för den roll Destination Vemdalen och längdprodukten redan spelar i länet.

Den sammantagna bilden av projektet är att det avser stötta en produkt som redan finns och är etablerad på destinationen – även om nuvarande ägare inte ämnar fortsätta verksamheten. Produkten konkurrerar också på en regional marknad.

Därtill är projektet att se som företagsstöttande snarare än allmänfrämjande. *Den strategiska bedömningen är att projektet – dvs som regionalt finansierat projekt – därmed inte bidrar till en långsiktig hållbar regional utveckling.*

Projektansökan med sina planerade insatser bygger vidare på behov som är identifierade i genomförd och med bl.a. 1:1-medel finansierade förstudie, men de planerade insatserna möter inte projektmedlens avsikt på en regional strategisk nivå utan på lokal verksamhetsnivå. Projektansökan lyfter fram tidigare erfarenheter kring bl.a. satsning på att öka digital mognad som inte lokala företag haft förutsättningar att nyttja, men visar inte på ett tillfredsställande sätt hur detta projekt skulle genomföras på ett sätt som skapar goda förutsättningar att lyckas.

Projektet lyfter fram att det finns erfarenheter och kunskaper som den avsedda satsningen på övertagande av den redan befintliga längdprodukten inom destinationen kan och kommer att dra nytta av. Mobilisering är genomförd inom den genomförda förstudien och tidigare på varandra följande projekt ledda av samma projektägare kan bedömas redan ha byggt den samverkansplattform som behövs.

Huvudsatsningen på en längdprodukt tillför inget nytt ur ett strategiskt perspektiv för länets utveckling och inte heller för destinationen där längdprodukten redan är etablerad och en

del i befintligt utbud. Det som är nytt är behovet av en ny organisation och finansiering. Sökanden skriver i sina ansökan att förstudien visat hur avgörande längdprodukten är för övrig näring, att det finns avtalsmallar, att det finns betallösningar etc. Vilket omfattar det som kan ses som uppstart av ett företag och är inte projektmässigt. *Sammantaget är bedömningen att det som avses göras i projektet är en igångsättning av och nyttjande av de resurser som redan har mobiliserats och är därför att ses som en företags- eller verksamhetsstart och är därför inte att se som en projektsatsning av allmänfrämjande karaktär.*

Starka och hållbara destinationer med starka, attraktiva basprodukter – såsom längdprodukter – och stark och utvecklad samverkan mellan lokala företag och mellan lokala företag och destinationer är viktiga för en långsiktig och hållbar utveckling av platser och näringsliv för attraktivitet för både bofasta och gäster. För att säkra den utvecklingen och lyfta till högre utvecklingsnivåer behövs strategiska satsningar som effektivt leder utvecklingen åt det hållet. Där kan projektstöd och företagsstöd vara viktiga smörjmedel och där har region Jämtland Härjedalen över lång tid bidragit till sådana satsningar. Projektet Vinnare i längden bedöms däremot, i sin nuvarande utformning, inte vara en strategiskt effektiv eller stödmässigt korrekt satsning.

Utlåtande gjord av

Lena Persson, enhetschef Samhällsutveckling

Linda Forss, regional utvecklingsstrateg Samhällsutveckling